RUSKI INWALID

№ 286.

PIĄTEK. 7. Grudnia 1817 roku.

CZYLI

WIADOMOŚCI WOJENNE.

Zawarcie. Wiadomości Kraiowe: z Peterzburga. Królestwo Polskie. Wiadomości zagraniczne: Niemcy. Francyia. Włochy. Angliia. Szwecyia.

WIADOMOSCI KRAIOWE.

z Peterzburga, 7 Grudnia.

Dnia wczorayszego, obchodzono tu uroczystość imienin wielkiego Xięcia Imści *Mikołaia* Pawłowicza, po wszystkich kościołach solenne odprawiały się nabożeństwa, przy czem bito w dzwony.— Narod Rossyyski przywiązany ku rodzinie naylepszego z Monarchów napełniał świątynie Pana zastępów i do modłów kapłanów łączył naygorętsze życzenia o pomyślność ukochanego Xiążęcia brata Monarchy swoiego i Oyca, oraz małżonki Iego nayiaśnieyszey, zostaiącey w stanie błogosławionym. Wieczor dnia tego obchodzony był w wielu domach prywatnych okazale. Oba teatra wewnątrz i zewnątrz oświecone były wspaniale.

— Czas iakiego doświadczamy w stolicy tutoyszey iest zdrowy i słuczy, zimna niedochodzą iescze 18 stopni.— Sniegu bardzo wiele iuż spadło i droga zupełnie dobra.

Królestwo Polskie.

(*z Gazety Warszawskiey*)

„Ten który to piswo podaie, iest Polakiem maiącym lat 62. Po skończonych naukach od roku dwudziestego osmego życia moiego nigdy nie byłem obcym sprawie publiczney. W każdey zmianie kraiowey, nie wyieżdżaiąc za granicę, nie uchraniaiąc się żadną opieką przeważaiącą, robiłem powinność, do którey byłem powołany, i znosiłem ciężary, iakie do którey epoki należały. Dotknęły mnie i oddzielne klęski w rozmaitych epokach zdarzone, nawet osobiste dolegliwości. Ale, że to wszystko nie sam ponosiłem, umiałem to przyiąć za ciężar, iaki i drudzy współziomkowie moi znosili.„

„Byłem więc świadkiem Seymów dawnych, a szczególniey Seymu nadaiącego Konstytucyią 3go Maia, Seymu Grodzieńskiego, dwóch Seymów za Xięztwa Warszawskiego i równie spodziewam się bydź takimże czynnym świadkiem Seymu następuiącego.„

„Wiem o tém, że się nie mogą na równey kłaść szali wszystkie epoki Seymów; wiem że wszędzie była strona prawdziwego patryotyzmu, rozsądku, poświęcenia się i zasługi.—Ale co do obecnego stanu rzeczy przekonany iestem, że wywrót całego porządku Europy, i ostatnie uciszenie walki pomiędzy siłą i odporem, co do naszego

kraiu, ściągnęły dla nas nayopatrznieysze przeznaczenie, iż wzór mądrości i sprawiedliwości *Alexander I* Cesarz i Król nasz wyrzekł i ogłosił nas Polakami, że ziemię Polską ukształconą nazwiskiem Xięztwa Warszawskiego, acz na szczupłe ale Polskie Królestwo przeistoczył, i ięzyk Polski Narodowym bydź uznał, że nadał Konstytucyią w którey (ogólną niepodległość Królestwa własney swoiey troskliwości i powadze zostawiwszy) całą wewnętrzną administracyią warunkami konstytucyynemi określił, że reprezentacyią narodową w Seymikach i w Seymie ostrzegł, że Sądownictwo od przeważney influencyi odsunął.,,

,,W skutku tedy tego dobroczynnego rozporządzenia Seym iest zapowiedziany.,,

„Czyliż może bydź grzechem, abyśmy się zastanowić nie mieli, iak luby nasz Monarcha pierwszy raz zasiadaiący na tronie wolą swoią konstytucyynie podniesionym, naród zgromadzony, do upodobania swoiego, do oczekiwania całey Europy (z iakieykolwiek strony widzieć go ona zechce) znaydować powinien.,,

„Konstytucyia i wszelkie przepisy bądź Królewskie, bądź Namiestnika ogłoszone, wskazuią Seymuiącym powinności, mieysca, sposób naradzania się, wpływ prawodawczy. I właśnie zachowanie tych przepisów iest naypiękuieyszą cechą obywatela konstytucyynie szanuiącego Rząd własny, co my ciągle w samych nawet nieszczęściach naszych zawsze dowodzili. — Namiętności od człowieka nieodstępne uciszaią się przed porządkiem prawa.,,

„Gorliwość i troskliwość o dobro publiczne, ograniczaią się nie w wyszukiwaniu winy i obwinionych, ale trafnem i pozwolonem przez porządek prawa wytknięciu uchybień i uchybiaiących. Iak żaden zapał nie nada waloru przyzwoitey gorliwości temu, który znayduie wszędzie ucisk i niesprawiedliwość, tak żaden wzgląd na kogokolwiek bądź nie uwalnia nikogo od po radzenia tego wszystkiego, co iest dobrem-a odkrycia tego co było, iest i bydź może, szkodliwém.—Wszystko to iednak iak u nas iest i bydź powinno w porządku prawa i poważnem zastosowaniu do rzeczy i osob.,,

„Taki obraz narodu zgromadzonego czyliż nie będzie miłym Nayiaśnieyszemu Pann Królowi naszemu? Miłość i przywiązanie, któreśmy Mu zaprzysięgli, połączą się z okazałą wdzięcznością, którą w sercach naszych czuiemy; za utworzenie Stanu naszego, iaki mamy.,,

,,W postępowaniu konstytucyynem damy nowy dowód naszey wdzięczności przez nasze nieograniczone zaufanie. — Tego zaś zaufania zamiar będzie widomy, gdy pozbawieni wszystkich namiętności osobistych, do wprowadzenia i powracania wszystkiego dobrego i do ostrzegania i usuwania nadużyciów z upewnioną bezinteressownością i udowodnionem przekonaniem wszyscy Seymuiaiący do Izby Obrad przystępować będą.,,

,,Co za roskosz dla lubego Monarchy, którego mądrość dochodzi nayskrytszych taynikow, a sprawiedliwość i dobroć chce w nas widzieć prawych synów swoich, godnych naylepszego losu i oycowskiego Rządu.,,

„Europa, która o Seymie naszym wiedzieć zechce, iak nas nigdy nie widziała spokoynych, kiedy imie nasze z rzędu Narodów wymazywano, tak nas będących Narodem, uyrzy zupełnie zasługuiących na tę wielką opiekę ALEXANDRA I, którey dobroczynnych skutków, rozmaite części Europy doświadczaią.,,

Wypis z Protokolu Sekretaryiatu Stanu Królestwa Polskiego.

My z Bożey Łaski.

ALEXANDER I.

Cesarz Wsszech Rossyy, Król Polski &c. &c. &c.

Zapatrzywszy się na Postanowienie Nasze z dnia $\frac{5}{17}$ Czerwca 1817 roku względem uszlachcenia, i zważywszy, iż przepis artykułu 8 rzeczonego Postanowienia, ażeby Patenta na Szlachectwo wydawane, w Dzienniku Praw umieszczone zostały, nie exystował za rządu Xięztwa Warszawskiego: chcąc przeto uchylić wątpliwości wyniknąć mogące względem prawa osób, za tegoż rządu uszlachconych, i zabezpieczyć im udowodnienie ich szlachectwa postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1. Wszystkie osoby uszlachcone w iakiey bądź epoce przez Nayiaśn: Króla Imci Saskiego w Xięztwie Warszawskiém są uznane za szlachtę Naszego Królestwa Polskiego, i upoważnione do mianowania się za takową we wszystkich swoich działaniach tak publicznych iak prywatnych, niemniey do używania herbów, iakie im w patentach szlachectwa nadane zostały.

Art: 2. Gdy okoliczności kraiowe nie dozwoliły wydać formalnych Patentów szlachectwa niektórym osobom, zaszczytem tym udarowanym: przeto osoby takowe mocne są podać do Deputacyi złożoney z Senatorów w artykule 19 Postanowienia Naszego z dnia $\frac{1}{17}$ Czerwca 1817 względem uszlachcenia wspomnioney, rysy herbów iakieby życzyli sobie otrzymać, które po rozważeniu onych przez wyż wyrażoną Kommissyią za pośrednictwem Namiestnika Naszego, do potwierdzenia Nam przedstawione zostaną.

Ogłoszenie ninieyszego Postanowienia Naszego, które w Dzienniku Praw umieszczone bydź ma, Rządowey Kommisyi Sprawiedliwości polecamy.

Dan w *Moskwie* dnia $\frac{2}{13}$ Paźdz: 1817 r.

(podpisano) ALEXANDER.

przez Cesarza i Króla.

(L. S.) Minister Sekretarz Stanu

Ig: Sobolewski.

Zgodno z oryginałem

Minister Sekretarz Stanu

(podp:) *Ig. Sobolewski.*

Zgodno z oryginałem

Radca Sek: Stanu, Jenerał Bdy

(podpisano) *Kossecki.*

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

z Wiednia, 21 Listopada.

Powrót Cesarstwa Ichmość do stolicy tuteyszey przydał iey życia i ruchu. I. K. M. Infant Hiszpański *Franciszek de Paulo* przybył tu zawczora w naywiększem *incognito* pod nazwiskiem Hrabiego *Moratalla* N, Cesarz Imść mianował szambelanami dopełnienia służby przy dworze Infanta, Hrabiów: Iana *Odonnela* i *Chotka*, pierwszy z nich będzie w znaczeniu szambelana, a drugi w znaczeniu Adiutanta.

Cesarz Imść w czasie pobytu swoiego w *Gratz* odwiedził kilka razy choruiącego na ten czas a zmarłego w dniu 18 b. m. Hrabiego *Ugarte*. Po ostatniem odwiedzeniu tak *N. Cesarz* iak równie słaby Hrabla niezmiernie się rozczuili. Oyczyzna utraciła w nim swiatłego i dobrego obywatela a Monarcha wiernego i przywiązanego sługę.

Baron *Hauer* Prezes rządu Królestwa Gallicyi i Lodomeryi przybył także do stolicy tuteyszey.

Powiadaią że Hrabia *Wallis* ma zastąpi zmarłego Hrabiego *Ugarte* w znaczeni pierwszego kanclerza Czeskiego i Austryia ckiego.

z Frankforta, 25 Listopada.

Prywatne wiadomości z Sztutgardu donc szą, że Królowa Imść Wirtembergska ie w ciąży.

FRANCYIA.

z Paryża, 22 Listopada.

Biskup Gandawski Broglio przybył do P ryża. Pan Wood ostatni *Lord-Maire* Lo dyński znayduie się od dwóch dni w stol cy tuteyszey, równie też Lord *Radcli* członek parlamentu i Admirał Lord *Bea clerck.*

W *Aubusson* aresztowano młodą i piękn kobietę która bardzo wiele mówi; lecz iak sk ro pytaią się o iey imie, mieysce urodzenia stan rodziców, nic odpowiadać niechce. Roz mieć należy iż będąc w takiem położen iak iest teraz, sama potrzeba wytłumacz nia się zmusi ią do odkrycia prawdy pom mo nayw iększą chęć iey taienia.

W roku 1815. Wielka liczba Oficeró woyska Pruskieego, znayduiących się w Francyi, czytaiąc z prawdziwem wzrusz niem pamiętniki Margrabiney *de-la-Roch jaquelein* zawieraiące szczegoły o woyn *Vendee*, przedsięwzieli oddać hołd public ny imionom, którycb pamięć na zaws chwalebną zostanie. Pani *de la Rochejaqu lein* dotknięta ostatnią kleską, oddawa się całey goryczy smutku o 200 mil od P ryża. Ani ona sama ani żadna osoba z ie rodziny nieznali nigdy żadnego Oficera woyska Pruskiego; skrycie więc przedn przedsięwzięto uczcić świetną odwagę r cerzy, których opłakuie. Niektórzy z O cerów Pruskich, z przyczyny klęsk naszy maiąc zręczność zwiedzenia części prowi cyi wschodnich, przekonali się iak dale pamiętniki P. *de la Rochejaquelein* prawdziwe. Przekonali się iak czystą ie chwała tey rodziny nienależącey żadnych intryg i ambicyi, a która niezn ła innego zapału iak poświęcenie s dla sprawiedliwości. Widzieli iak pami o Panu de *Lescure* i de la *Rochejaquele* szanowaną była od wszystkich, iest to n groda którą otrzymuie umiarkowanie poł czone z odwagą i ludzkością, tak drogie tak rzadkie cnoty w tych smutnych wo nach. Wzruszeni temi myślami, chwyc

ę natychmiast do przekonania iż pomimo przeszkod woyny które się zdaią naymocniey poroźniać narody, istnieie stały wiązek między ludźmi pełnemi odwagi i zlachetnie myślącemi, przeto przedsięwzięli sporządzić szpadę w celu oddania iey ynowi Pani de la *Rochejaquelein*. Rozmaite okoliczności, spoźniły dokonanie takowego przedsięwzięcia.

Wczora dopiero szpada odddaną została rzez Hrabiego de *Golz* posła Krola Imści Pruskiego młodemu Henrykowi *Rochejaquelein* arowi Francyi w obecności krewnych iego i rzyiacioł tego domu. Dziecko można sobie vyobrazić naymocniey poruszone było iuż to czuciem boleści, które mu stratę drogich osob rzypominało, iuż ukontentowaniem iakie nu sprawiał obrzęd, którego był przedmioem, i przez który oddawano hołd cnotom rewnych iego.

Broń ta iest piękney bardzo roboty. Ozdoy iey przypominaią epoki i imiona drogie Francyi, nadpis w słowach Niemieckich i Francuzkich zawiera:

„Dana przez officerów woyska Pruskiego Henrykowi de la *Rochejaquelein* synowi Ludwika *Rochejaquelein*, synowcowi Henryka *Rochejaquelein* i Ludwika de *Lescure*.”

WŁOCHY.

z Neapolu, 18 Listopada.

Gazety zagraniczne donosiły, że Doktor *Sickler*, rodem z Saxonii, powołany był do Londynu dla rozwinięcia kilku rękopismów znalezionych w odkopywaniach *Herculanum*; i że nowym sposobem, którego on iest wynalazcą próba ta pomyślnie się udała, i rzy rękopisma naylepiey rozwinięto; lecz na nieszczęscie rękopisma takowe w czasie przewozu ich ze Włoch do Londynu przeęte zostały wodą morską, która w nich wszystkie charaktery zniszczyła.

Dziennik Neapolitański powiada przy tem zdarzeniu, iż nieznaiąc sposobu używanego przez Doktora *Sickler* wszystkie rękopisma ulegną podobnemuż losowi, ieżeli ie rozwiiać będą tym sposobem iakiego do tąd używano w Neapolu. Gdyż nie w tym iest trudnośc aby tylko rozwinąć; lecz aby tego dokazać, nieuciekaiąc się do sposobów chemicznych, których działanie niszczy iak wiadomo wszelkie charaktery. We Francyi chciano także użyć nowego sposobu; lecz skutek takowego był podobnież niepomyślny iak i w Anglii, i musiano dla obrony użyć tegoż pretextu, aby iak kowiek zakryć tak grubą omyłkę. — I. C. M. Wielki Xiąże Toskański 9. b. m. powrócił z Pizy do Florencyi, w towarzystwie wielkiego Xiążęcia następcy. Tegoż dnia przyszedł karawan z Drezna z rzeczoma I. C. M. Wielkiey Xiężney następczyney. — Basza Egiptski, ma zamiar przywrócenia dawney handlowey drogi do Indyi przez morze czarne, do czego iuż niektóre uczynił przygotowania.

ANGLIIA.

z Londynu, 21 Listopada.

Nota urzędowa podana przez Ministra Hiszpańskiego spraw zagranicznych kawalera *Pizarro*, dowodzi iż dwór iego nietylko się zgodził na podawany proiekt od Brezylii za pomocą układów bezpośrednich i przyiacielskich zaięcia *Rio della Plata*; lecz nadto uskutecznił iuż niektóre w tey mierze umowy.

SZWECYIA.

z Sztokolmu 18 Listopada.

Drake Oficer uwolniony od służby woyskowey, należący do iedney z znakomitszych rodzin Szwedzkich, będąc teraz w obowiązku dozorcy robotników pracuiących nad wyporządzeniem kościoła *Ritterholmskiego*, gdzie iak wiadomo są groby królów Szwedzkich, i kawalerów Serafina, oraz złożone wszystkie trofea i chorągwie, umyślił korzystać z czasu i dokonać nayhanie-bnieyszego występku. Wdarł się do sklepow, rozłamał grób Króla Karola X: i iedney Arcy-Xiężney Holsztyńskiey zabrał znayduiące się tam bogactwa to iest koronę i berło u Króla, Weniec u Arcy-Xiężney i inne ozdoby. To wszystko było złote i bogato osypane dyiamentami. Wydała go kamizelka którą z axamitu grób pomienionego króla pokrywaiącego sporządził. Kiedy go rewidowano znaleziono w kieszeni spis wszystkich ukradzionych rzeczy, według którego wszystko odzyskanem zostało.

W PETERZBURGU
w Drukarni woienney Głównego sztabu IEGO CESARSKIEY MSCI.